

BIBLICKÉ ÚKOLY

III. čtvrtletí 1957

Úvahy o skutcích apoštolských

(Pokračování)

Ú k o l 1. - 6. července 1957.

První misijní cesta. - Cypr a Pisídie.

Zlatý verš: Izaiáš 60,3.

Úvod: Zbožní proroci a učitelé v Antiochii obdrželi pokyn Ducha sv., aby oddělili Saula a Barnabáše pro misií mezi pohany. Za nejbližší cíl cesty určili jim ostrov Cypr, kde jim Bůh dal vítězství nad moci satanovou a ovoce v získání a obrácení místodržitele ostrova. Odtud směřovali do Malé Asie, s níž Cypr udržoval živý styk. Svou evangelizační činností zasahovali jak Židy, tak i pohany antiochijské v Pisídii a provinciální města Lykonie.

Zvolení Saula a Barnabáše.

1. Kdo vedl práci ve sboru v Antiochii syrské? Sk. 13,1.

"Proroci a učitelé". Proroctví a vyučování byly dary proročké (1.Kor.12,8.10. Ef.4,11.) a tyto mužové měli dary pro vzdělání církve.

2. Jaký příkaz přichází od Ducha sv.? V.2.

3. Pro jaké dílo byli Barnabáš a Saul oddělení? Jak se to dělo? Kdo byl také v této družině? V.3-5 b.

Pavel a Barnabáš již pracovali jako služebníci Kristovi a Bůh bohatě požehnal jejich úsilí. Avšak žádný z nich nebyl veřejně stvrzen k ni-

síjní činnosti modlitbou a vzkládáním rukou. Nyní byli církví pověřeni netoliko pravdě vyučovatí, ale i křtítí a organisovatí sbory, jichž se vybavení plnou mocí církevní.

To bylo obřadné stvrzení posláni již předtím přímo Kristem uděleného. Vnitřní povolání dává Bůh, vnější povolání musí přijíti od církve.

Vzkládání rukou nepřidává dotčenému nový dar milosti ani schopnosti. Je to pouze uznání způsob pověření určitou funkcí a potvrzení s tím spojené plné moci. EGW.

Slovo "apoštol" je řeckého původu a znamená "poslaný". Stejný význam má latinské slovo "misionář". Tato slova měla původně stejný význam. Saul a Barnabáš se nyní stali apoštolý v přesném významu slova: "posláni" neboli "misionáři".

Evangelium na Cypru.

- Kam se obrátili tito nově ustanovení misionáři a proč? V.4 b, 5 a.

Cypr byl rodným místem Barnabášovým. Měděné do-ly skýtaly obživu četnému obyvatelstvu ostrova, mezi nímž bylo mnoho Židů. Pohanství se vyznačovalo hrubým zbožněním nízkých pudů, jehož kult v jistých dnech lákal nejen obyvatele ostrova, ale i vyslance cizích národů.

- Komu kázali Saul a Barnabáš napřed? V.5. (Sk.17:1 2. 18,1.4. 19,1.8.)
- Kdo byl v Páfu zvláště dychtivý slyšeti evangelium? V.7.

Odpor a přijetí.

7. S jakým odporem setkala se evangelium v Páfu?
Sk.13,6.8-11.

Tento kouzelník na dvoře místodržitele Sergia ztělesňoval nejsilnější vliv okultních sil na lidskou vůli a byl hlavním zástupcem nepřátelství křesťanství. Proti tomuto výplodu mystiky vystupuje Pavel v tuhém boji se vsí rozhodností.

8. Jakého požehnání se dostalo Sergiu Pavlovi? V.12.

9. K jaké změně Saulova jména došlo? V.9.

Jméno Saul znamenalo "žádaný" (hebr.), Pavel znamená "malý" (lat.).

Vznikly různé teorie, kterými se vysvětluje změna jeho jména. Nejrozumnější a nejpravděpodobnější je ta, která praví, že přijal toto jméno, jakmile započal práci mezi pohany v oblastech řecko-římské kultury. Nechtěl být cizincem, zvěstovatelem cizího orientálního náboženství! Proto změnil své jméno, které v řeckém světě příliš zdůrazňovalo jeho pokrevní příslušnost k izraelskému národu.

10. Co se přihodilo v Pergenu? V.13.

Zde byl Marek přemožen strachem a malomyslností, dočasně zviklán ve svém rozhodnutí, že se cele odevzdá Pánu a jeho dílu. Nezvyklý těžkostem podlehl malomyslnosti, plynoucí z nebezpečí a strádání. Za příznivých okolností pracoval s úspěchem, ale uprostřed odporu, nebezpečí a pronásledování, která často dolehnou na služebníky v díle Božím, ztratil odvahu a vrátil se

do Jerusalema. Musil se ještě naučiti zmužile a statečně snášeti pronásledování a soužení. EGW.

11. Kde započali apoštolé kázati v Antiochii? Komu? Sk.13,14.16.42.

Antiochie byla římskou kolonií s italským právem. Obyvatelstvo bylo smíšené, zahrnovalo vedle domorodců Řeky, Římany a početnou židovskou diasporu.

12. O kom kázal Pavel? V.22.23.27-37.

Každé křesťanské kázání u Židů muselo být dějinně podloženo. Mesiáše bylo třeba líčit jako naplnitele židovských očekávání a proročských předpovědí.

Kristus byl vždycky středem Pavlova kázání i jeho spisů.

13. O jakém požehnání Pavel mluvil, které Pán dá těm, kteří v něj uvěří? V.38.39.

Založení sboru.

14. Kdy kázal Pavel opět v synagoze a komu? V.42.43.

15. S jakým prudkým odporem se apoštolé znovu setkali? V.45-50.

16. Když Židé pohrdli evangeliem, ke komu se Pavel obrátil? V.46.

Ú k o l 2. - 13. července 1957.

Apoštolé v boji s pohanstvím.

Zlatý verš: Sk.14,17.

Úvod: Když Pavel a Barnabáš opustili Antiochii v Pisidii, dali se na cestu do vzdálené a méně kulturní oblasti. V Ikonii a Lystře byly židovské obce, v nichž se setkali s přijetím i s prudkým odporem. Mnozí z pohanů se obrátili. Nebezpečí, na která apoštol vzpomíná ve II.Kor.11,26, vztahují se nepochybně na tento kraj.

Úspěch v Ikonii.

1. Kam se odebral Pavel s Barnabášem? Sk.13,51.

Setřesení prachu s nohou bylo pro Židy znamením zavržení. Pán Ježíš dal naučení: "Když vás budou pronásledovati v tomto městě, prchněte do jiného." (Mat.10,23.)

2. Jaký tam byl duchovní stav věřících? V.52.

3. Které dvě třídy lidí naslouchaly apoštolovu kázání? Která nápadná znamení provázela dílo evangelia? Sk.14,1-3.

Apoštolé se nedali rychle odvrátit od své práce, neboť mnozí pohané denně přijímali učení Kristovo. Věrně pokračovali přes odpor, závist a předsudky.

Dívy, které apoštolé mocí Boží vykonali, působily požeňnaně na mysl všech, kteří byli upřímného srdce. Pán zde ukázal, že evangelium je nad všecky pohanské kejkle.

Rostoucí zájem o učení Kristovo rozezlilo nevěřící Židy k novému odporu. Pomluvíli apoštolů před úřady a postavili jejich práci do falešného světla, čímž v úřadech vzbudili obavy z povstání a nepokojů.

Následkem těchto obvinění uředníci se znovu dostali před úřady, avšak svou zdatilou obhajobou přesvědčili i předpojaté úředníky o své nevinně, takže ti si netroufali je odsouditi. Museli uznat, že učení apoštolů mělo za účel učiniti z lidí lepší a zákonů poslušnější občany.

4. Jaký druh oposice se vyvinul? V.4.5.

Zuřivost Židů směřovala k ukončení práce apoštolů. Vyprovokovali nejnižší vášně nevědomé městské luzy a inscenovali nepokoje, které připsali činnosti apoštolské.

Přátelé apoštolů, ačkoli nevěřící, varovali je před úmysly nevěřících Židů a přinutili je, aby pro zachování svého života opustili tento kraj. Proto apoštolé tajně unikli, důvěřujíce ve vítězství učení Kristova. EGW.

Nebezpečí v Lystře.

5. Jaký zázrak se stal v Lystře? Kdo se obrátil v tomto městě? Sk.14,8-10. 16,1.2. II.Tim.3,10.11.

6. S kým ztotožnil lid Pavla a Barnabáše a s jakým výsledkem? Sk.14,11-13.

Jelikož Pavel kázal, srovnali ho s Merkurielem (Hermem). Merkurius byl bůh výmluvnosti. Tato dvě božství byla představována jako společníci na pozemských výpravách.

7. Jak odepřel Pavel nabízenou mu čest? V.14.15 a.
8. Kterými slovy vylíčil Pavel jediného pravého Boha? V.15-18.

Pavel představil Boha nebeského jako Tvůrce vesmíru a Pána veškeré přírody, který opatřuje potřeby člověka skrze zákony dané přírodě a osobně pečuje o každého tvora bez zřetele na to, zda mu slouží či ne.

9. K jaké opačné výstřednosti naklonili lid Židé, pocházející z jiných měst? V.19.
10. Co činil Pavel s Barnabášem dále? V.20.

Zakládání nových sborů.

11. Když se apoštolé vraceli cestou, kterou přišli, jak utvrzovali víru křesťanů? V.21.22.

V Pavlově návratu skrze Lystru, Ikónii a Antiochii pisidickou je veliké názorné naučení pro nás. Kázání a evangelisace je důležitá, avšak pastorace, upevňování a sborový pořádek je právě tak důležitý, má-li být ovoce práce zachováno.

12. Co bylo nutno učiniti za účelem upevnění započaté práce? V.23.

Sbory byly náležitě organisovány. V každém sboru byl ustanoven starší a zaveden církevní pořádek.

13. Co vyprávěl apoštol v Antiochii o díle božím? V.26.27.

14. Které třídy lidí Bůh zejména prokázal milost? V.27 b.

Ú k o l 3. - 20. července 1957.

Apoštolský koncil v Jerusalemě.

Zlatý verš: Sk. 15, 11.

Úvod: Mnoho obrácených farizeů, často nazvaných judaisté, požadovalo od obrácených pohanů zachování určitých nařízení, týkajících se obřizky a jiných obřadů Mojžišova zákona, jako podmínku spasení. Základní otázka, je-li obřizka nutná k spasení, je-li způsob misie Pavla a Barnabáše správný, musela být dogmaticky rozřešena. Zmínění apoštolé zastávali názor, že spasení pohanů je z milosti Kristovy, a nemají proto být zatěžováni zbytečnými břemeny. Jakub, předsedající člen rady, a Šimon Petr se postavili za misionáře a dobyli vítězství pro svobodu v Kristu, ačkoli Petr později zaváhal. (Gal, 2, 11-21.)

Nesnáz o obřady.

1. Co učili někteří křesťané z Judeje? Sk. 15, 1.

Někteří židokřesťané z Judeje způsobili nepokoj a zděšení mezi věřícími křesťany z pohanů otázkou obřizky. Tvrdošíjně trvali na svém názoru, že nikdo nebude spasen, nedá-li se obřezatí a nebude-li zachovávat obřadní zákon. Tato otázka dala podnět ke sporům a hrozila rozdělením. Proto se sbor v Antiochii rozhodl vyslati Pavla a Barnabáše spolu s některými odpovědnými muži z Antiochie do Jerusalema, aby tuto otázku předložili apoštolům a starším.

2. Kde hledali apoštolé rozřešení této otázky? V.2.

Jsou dva druhy nebezpečí, které zálučně číhají aby každou nezkušenou nebo nějak oslabenou duší obloudivy. První z nich je nenápadná důvěra ve vlastní sílu a skutky, totiž že lidé mohou sami ze sebe pouhým plněním zákona dosíci shody s Bohem. Je to mylný názor, neboť všichni ti, kdo se snaží dosíci svatosti života jen vnějším, povrchním plněním přikázání, pokoušejí se o nemožnou věc, protože jakýkoli formalismus, jakékoli hluché plnění přikázání - je bez života, bez uvědomění, jak by to udělal Kristus v takovém případě. Je předem odsouzen k zániku, neboť je lidský a tudíž sobecký a hříšný. Jen Kristova milost, daná nám vírou, může nás uschopnit k svatosti.

Druhé a neméně nebezpečné pochybení záleží v tom, že se někteří lidé domnívají, že je Kristus osvobodil od zachovávání zákona a že jejich skutky nemají vliv na jejich vykoupení, protože prý je možno mít účastenství na milosti Kristově jen skrze víru bez skutků. Zapominají však, že pravá poslušnost nekončí jen vnějším, formálním plněním přikázání, spojeným dokonce s prohlášením "věřím". Kristus nás takto neučil, neboť sám svým příkladem nám ukázal, že nestačí říci bližnímu a Bohu: "Miluji tě!", nýbrž že je nutno ukázat tento vztah k lidem i k Bohu činem - praktickou láskou, živým křesťanstvím. EGW.

3. Jak působila návštěva apoštolů v místech, kudy procházeli. V.3,

Svolání apoštolského shromáždění.

4. Jaké skupině podával Pavel zprávu, když přišel do Jerusalema? V.4.6. Gal.2,2.

1. Pavel mluvil ke sboru v Jerusalemě,
2. k některým apoštolům soukromě a
3. k apoštolům a starším v radě.

5. Kdo předsedal v radě? Sk.15,13.

Ve 12. kapitole se mluví o mučednické smrti Jakuba, syna Zebedeova. Jakub, který předsedal v radě, byl bratr Ježíšův a je nepochybně autorem epištoly Jakubovy.

Rada, která rozhodla tuto spornou otázku, skládala se ze zakladatelů sborů jak židovských, tak pohanokřesťanských. Byli přítomni starší z Jerusalema a zástupci z Antiochie. Tato rada se nepokládala za neomylnou v úsudku, vycházela však z vnuknutí osvíceného soudu a z vážnosti sboru ustanoveného božskou vůlí. EGW.

Předmět sporu.

6. Na čem trvala jedna skupina židokřesťanů? Sk.15,5.

7. Jak hájil Petr dílo Pavlovo a Barnabášovo a na základě jaké zkušenosti? V.7.8.

8. Jak se dívá evangelium na křesťany, Židy i pohany? V.9.

Petr se odvolává na vlastní zkušenost a připomíná zásah Boží, když byl vyzván, aby promluvil slovo pravdy ke shromážděným v domě Korneliově, a seslání Ducha sv. na své posluchače, pohany i Židy. Táž jasnost a sláva zářila na tvářích obřezaných Židů i neobřezaných pohanů. Takto Bůh varoval Petra, aby nečinil rozdíl v lidech, neboť krev Kristova může očistiti veškerou nečistotu. EGW.

9. Jakou rozumnou výzvu Petr učinil? V.10.11. (Srovnej Sk.4,12. Ef.2,5.8. Gal.2,16. Řím.3,26-28.)

Obráčení lidské duše není malou věcí. Je to největší zázrak, způsobený mocí Boží. Vírou v Krista jako osobního Spasitele dosáhne člověk požadovaného ovoce. Očištění poslušností zákona Božího, posvěcení dokonalým zachováváním jeho svaté soboty, skrze důvěřování a trpělivé očekávání poznáváme, že Bůh sám v nás působí i vůli i čin pro dobré rozhodnutí.

Potřebné požadavky stanoveny.

10. Jak znělo rozhodnutí koncilu? Sk.15,24.20.29.

- a) Maso, obětované modlám, bylo pokládáno za poskvrněné, znečištěné.
- b) Zdržování se od u pohanů obvyklých, ba často chrámovou prostitucí dokonce nábožensky schválených nemravností. Někteří klasikové nepokládali necudnost za hřích.
- c) Zákaz požívat maso zvířat udušených, poněvadž to je ve shodě se zákonem, který požaduje úplné vycezení krve ze zvířete, které se má jísti.
- d) Krev neměla býti požívána. (1.Mojž.9,4.3. Mojž.3,17.) Krvavé pokrmy byly u pohanů oblíbeny.

11. Která božská osobnost řídila rozhodnutí koncilu? V.28.

Apoštolové dovedli povznést diskusi z nížin lidské úzkoprstosti k výši, kde mohl působiti Duch sv.

12. Která potěšující slova byla poslána z koncilu do pohanokřesťanských sborů? V.22.23.27.
13. Jaký byl účinek tohoto usnesení mezi pohanokřesťany? V.31.

Toto velkodušné a daleko sahající usnesení ústřední rady vyvolalo důvěru v řadách pohanokřesťanů a dílo Boží prospívalo. Pouto jednoty a lásky se osvědčilo. EGW.

Ú k o l 4. - 27. července 1957.

Druhá misijní cesta.

Zlatý verš: Sk.16,30.

Úvod: Pavel se svými spolupracovníky nesetkal se s odporem, když navštěvoval místa, na kterých působil na své první cestě. Všude uváděli ve známost usnesení jerusalemská, dovolující pohanokřesťanům i židokřesťanům v lásce Kristově jísti z téhož chleba a píti z téhož kalicha. Avšak Duch sv. jim zabránil vstoupiti do západní části Malé Asie. Volání makedonské otevřelo nové pole působnosti v Evropě. Uvěznění, mrskáni a zemětřesení daly podnět ke zřízení nového sboru ve Filippis. Byl to první sbor v Evropě jako výsledek apoštolské misijní činnosti.

Rozdělení mezi misionáři.

1. Jaký návrh předložil Pavel Barnabášovi v Antiochii? Sk.15,36.

2. Co způsobilo roztržku mezi bratřimi? V.37-39 a.
3. Jak se misionáři rozdělili a kterým směrem se ubírali? V.39-41.

Cesta do nových oblastí.

4. Kdo se připojil k Pavlovi v Lystře? Který obřad byl vykonán a proč? Sk.16,1-3.

Timoteův smíšený původ vedl Pavla k činu, o němž se tu mluví. Pro Židy byl Timoteus pohanem, pohané jej však pokládali za Žida, poněvadž byl vychován v matčině náboženství. Pavel pečlivě uvážil Timoteovo postavení, aby zabránil předsudkům a překážkám, které hrozily dílu Božimu. Pavel by byl nesměl Timotea nikdy vzít s sebou do některé synagogy, aby prvním krokem sartečně neurazil bratry, které chtěl získat. Mnozí úzkostní lidé by se tu rozmýšleli. Pavel byl záhy rozhodnut a chtěl tomu předejít.

Timoteus se stal velmi úspěšným kazatelem. Doprovázel Pavla na druhé misijní cestě, byl také v Římě během prvního Pavlova vězení, odkud Pavel psal epištolu k Filipenským a Kolosenským. (Fil.1,1. Kol.1,1.) Timoteus byl správcem důležitého sboru efezského, když mu Pavel píše z Říma během svého druhého uvěznění první i druhou epištolu. Pavel se zmiňuje o Timoteově zatčení i propuštění v ep. k Žid.13,23.

5. Jak sloužil Pavel a jeho společníci sborům? Sk.15, 41. 16,4.5.
6. Do kterých oblastí bylo Pavlovi zabráněno vstoupiti? Sk.16,6.7.

7. Kdo kázal v této oblasti blízko Pavla? 1.Petr 1,1. Srovnej Ř9m.15,20.

Je možné, že když Pavel stál na hranicích Myzie a Bitynie, Petr se blížil nebo vstupoval do těchto oblastí. Pavel konal průkopnické dílo a nechtěl pracovat tam, kam byli určeni jiní. Duch sv. zajisté z dobrých příčin chtěl, aby Pavel šel přímo do Makedonie.

8. Kde se připojil k družině misionářů v Troadě? Sk. 16,8.10.

Troada bylo čilé přístavní město, kam denně připlouvaly lodě z Evropy a opět odplouvaly. Je to starobylá Troja z Homérových epických básní. Z tohoto města nastoupil Pavel, Duchem veden, útok na pohanství Evropy.

Pán mu přivedl Lukáše jako čtvrtého člena družiny, kterou tvořili Pavel, Silas a Timoteus. Uvažujeme s jistou pravděpodobností, že se tu setkali, protože pisatel Skutků apoštolských odtud slůvkem "my" čítá se též k spolucestovatelům apoštolovým.

9. Jakou mohutnou výzvu obdržel Pavel a jak se k ní zachoval? V.9-11.

Evangelium ve Filippiš.

10. V kterém evrepském městě začal Pavel kázat? Jak strávil sobotu? V.12-15.

Filippiš bylo typicky římským provinciálním městem se skalním hradem a pevnostními zdmi. Bylo to město spíše vojenské než obchodní. Žilo tu jen málo Židů. Nebylo tu synagogy, nýbrž

obezdžené nebo ochráněné místo k modlitbě, t. z. v.
"proseuché".

11. Jaká mrzutost byla podnětem k projevení moci evangelia? V. 16-18.

Uvěznění a propuštění.

12. Jakou žalobu vznesli proti apoštolům a s jakým výsledkem? Sk. 16, 19-24.
13. Jak si počínali apoštolé v těžkostech, jak Bůh zasáhl? V. 25-28.
14. Jakou blaženou jistotu dali apoštolé poděšenému strážci žaláře? Co následovalo? V. 29-34.

Slavná skutečnost spasení z milosti skrze víru není v Písmě nikde tak jasně a jednoduše ukázána jako při obrácení strážce žaláře ve Filippi. Jistoty jako daru Božího, nezaslouženého vlastními skutky, může se dostat každému věřícímu, jako se jí dostalo Pavlovi. (1. Tim. 1, 12.)

Když jsme svou hříšnost poznali, nemařme čas ve snaze sami sebe zlepšit. Mnozí lidé se domnívají, že nejsou dosti dobří, aby mohli přijít ke Kristu. Myslíš, že by ses mohl vlastní moci polepšit? "Může-li změnit mouření kůži svou aneb pardus přestouřt svou, také vy budete moci dobře činiti, naučivše se zle činiti." Jer. 13, 23. Pomoc najdeme pouze u Boha. Nemůžeme čekat, až budeme mít silnější víru, světlejší osobitou mravní povahu nebo až se hodí lepší příležitost, neboť nic nemůžeme dokázat sami ze sebe. Jdeme ke Kristu takoví, jací jsme! EGW.

15. Za jakých neobyčejných okolností byli apoštolé propuštěni? V.35-40.

Apoštolé byli římskými občany, a proto mrskáni a zbavení svobody bez náležitého vyšetření a soudu bylo nezákonné. Pavel a Silas byli veřejně uvězněni, a proto odepřeli soukromé propuštění bez náležitého vysvětlení se strany městských úřadů.

Ú k o l 5. - 3. srpna 1957.

Evangelium v Makedonii a Řecku.

Zlatý verš: Sk.17,11.

Úvod: Skupina apoštolská byla pro svou práci dobře vybavena.

- a) Byli naplněni Duchem svatým a zmocnění.
- b) Všichni byli římskými občany.
- c) Ovládali řeč lidu, jemuž chtěli zvěstovat evangelium.
- d) Měli řadu let zkušeností.

Na této cestě začal Pavel psát své epistoly. První i druhou epistolu Thesalonickým posílá z Athén okolo r. 52 po Kr.

Pavel v Thesalonice.

1. Jakého obyčejje dbal Pavel v Thesalonice? Sk.17,1.2.

Město, nazvané Thesalonikou (podle sestry Alexandra Velikého), bylo nesporně hlavním měs-

tem Makedonie, jedním z nejjistějších a největších obchodních přístavů Egejského moře. Zde vešli apoštolé do prvního evropského velkoměsta, které ještě dnes většinou obstarává obchod na Balkáně. Zakotví-li tu jednou evangelium, míní Pavel, jistě se rychle rozšíří po celém pobřeží Středozemního moře. A tak tomu i bylo. (1.Thes.1,8.)

2. Které dvě třídy lidí uvěřily? V.4.5.
3. Jakou obžalobu vznesli Židé proti věřícím? V.5-7.
4. Proč byla obžaloba, týkající se křesťanské víry v království Kristovo, tak nebezpečná? V.7-9. (Jan 18,36.37.)

Žaloba proti apoštolům byla povážlivá, neboť podle ní nejen že porušili veřejný pořádek, ale stavěli se též proti císaři. Židovští vůdcové rouhavě prohlásili v předstírané politické oddanosti, že nemají krále kromě císaře. (Jan 19,12.15.)

5. Který další předmět zdůrazňovali při zvěstování evangelia v Thesalonice? 1.Thes.4,13-18. (Srovnej 2.Thes.2,1-12.)

Hlavní myšlenkou v epištolách k Thesalonickým je druhý příchod Kristův. Pavel zdůrazňuje:

- a) jistotu druhého příchodu,
- b) spasení skrze Krista jako příprava na jeho příchod,
- c) spořádaný čas vykupující život těch, kteří očekávají Pána.

Práce v Berii.

6. Jaký poměr k Písmu měli Židé v Berii? Sk.17,10-12.

Berští nebyli zaujati předsudky. Byli ochotni zkoumati pravdivost Pavlem zvěstovaného učení. Kdyby ti, kterým jsou dnes zvěstovány zřejmé pravdy, podle příkladu Berěských denně studovali Písmo a porovnávali poselství, jež slyší, se slovem Božím, byl by mnohem větší počet těch, kteří by byli věrni předpisům zákona Božího. EGW.

7. Proč Pavel opustil toto město? V.13-15.

Nevěřící Židé z Thesaloniky, kteří byli naplnění žárlivostí a nenávistí k apoštolům a nebyli spokojeni s tím, že je vyhnali ze svého města, přišli za nimi do Berě a vzbouřili proti nim lehce vznětlivé povahy spodních vrstev. EGW.

Zjevení proti filosofii.

8. Co rozhorlilo ducha Pavlova v Athénách? S kým začal rozhovor? V.16.17.

Když Pavel spatřil krásu a velkolepost svého prostředí a viděl, že město je pohříženo do modlářství, jeho duch horlil pro Boha, jehož viděl zneuctěného na všech stranách. Ve svém srdci cítil bolest pro obyvatele Athén, kteří přes mnohé své znalosti neznali pravého Boha. EGW.

9. Co se praví o smýšlení Athénanů? V.18-21.

Posluchači na opagu patřili v podstatě ke dvěma filosofickým směrům; škole stoiku a epikurejců.

Epikurejci věřili v "dobrý život", záležející v rozkoších a holdování tělu. Stoikové byli filosofové, kteří věřili v "dobrý život", jehož lze dosáhnout konáním svých povinností. Někteří z vynikajících římských císařů druhého století byli stoikové. Jako mnozí jiní tito filosofové hledali něco nového, nebyli však nikdy uspokojeni.

10. Jak vysvětlil apoštol pravého Boha filosofům?
V.23-25 a.

Člověk potřebuje Boha.

11. Kterými slovy vyjádřil Pavel příbuznost všech lidí a jejich poměr k Bohu? V.26.28.

Způsob Pavlova kázání může sloužit moderním kazatelům za vzor. Nepraví lidem, že vysoko o sobě smýšleli, že jsou bídní červíci z prachu, synové ďáblůvi. Co při nich shledává, jest to, že zaujali příliš nízké stanovisko. Zapomněli, že jsou stvořením Božím, a podobně jako nevěřící Židé nepokládají se za hodné věčného života.

12. V čem spatřoval Pavel falešný základ pohanství?
V.29. (Iz.44,6-20.)

Druhé přikázání zapovídá uctívání pravého Boha obrazy nebo zpodobeninami. Mnozí pohanští národové tvrdí, že jejich obrazy jsou jen znázorněním nebo symboly, kterými je božstvo uctíváno; avšak Bůh takovou službu prohlašuje za hřích. Pokus o znázornění Věčného smyslovým předmětem musel snižovati představu člověka o Bohu. Mysl. odvrácená od nekonečné

dokonalosti Hospodářovy, spíše by se přiklonila utvoření nežli Stvořiteli. A jakmile by se staly jeho představy o Bohu nižšími, musel by se člověk také státi nižším. EGV.

13. Jakou výzvu posílá Bůh všem lidem? V čem záleží naléhavost tohoto provolání? V.27.30.31.
14. Jaký byl výsledek Pavlova kázání v Athénách? V.34. Srovnej 1.Kor.1,20-30.

Ú k o l 6. - 10. srpna 1957.

Evangelium v Korintu. Počátky v Efezu.

Zlatý verš: 1.Kor.2,2.

Úvod: Další cesta vedla do Korintu, který byl za časů Pavlových předním městem Řecka. Římský vojevůdce změnil Korint v ssutiny r.142 př. Kr. Ale poloha mezi dvěma moři jako most mezi východními a západními zeměmi nemohl zůstat nevyužit, a tak na troskách starého města vyrůstl nový Korint. Korint měl, jak apoštol dobře věděl, dokonale mezinárodní obyvatelstvo, bez úzkoprsé národní pýchy, podobně jako Antiochie. Všecky názory měly tu občanské právo. V takové půdě mohlo sítě evangelia nejspíšeji zapustit kořeny. Korint měl i velkou židovskou kolonii. Pavel zde našel nejen povně věřící Židy, ale i některé židokřesťany, vyhnané z Říma. Apoštol zde pracoval jeden a půl roku. Svému prači svou epistolu k Římanům.

Pavlova práce v Korintu.

1. S kým navázal apoštol spojení v Korintu? Co je sblížilo? Sk.18,1-3.

Pavel přišel do Korintu někdy na podzim r. 52 př. Kr. a našel Akvilu a Priscillu, kteří sem přišli nedávno, byvše vyhnáni z Říma spolu s ostatními Židy císařem Klaudiem na jaře téhož roku. Když Pavel odešel z Korintu, šli s ním do Efezu a zůstali tam. (Sk.18,18.19.) Později se o nich činí zmínka v Římě.

2. Co činil Pavel v tomto městě? Jak trávil soboty? Sk.18,3.4.11.

Jeho misijní činnost byla velmi brzděna tělesnou prací. Dostalo se mu z Makedonie (2.Kor. 11,8.9) peněžní výpomoci, kterou mu přinesli Silas a Timoteus.

Odpor a ujištění.

3. Co bylo překážkou pro kázání evangelia ve škole? V.5-7.
4. Kdo však přijal poselství spásy? V.8.
5. Jakého ujištění Boží pomoci se Pavlovi dostalo? V.9.10.

Bůh se několikrát zjevil Pavlovi:

- a) při jeho obrácení před Damaškem (Sk.9,3-7, 22,6-11),
- b) v Arabii (Gal.1,17),
- c) v chrámě v Jerusalemě (Sk.22,17-21),
- d) v Korintě (Sk.18.9.10),

- e) ve vidění o ráji (2.Kor.12,1-5),
- f) ve vězení jerusalamském (Sk.23,11),
- g) návštěvou anděla na Pavlově první plavbě do Říma (Sk.27,23.24).

6. Jakou žalobu vznesli Židé proti Pavlovi? Sk.18, 12.13.

7. Jak posoudil Gallio tento případ a s jakým výsledkem? V.14-17.

Gallio byl velkodušný vladař, který odpřel státi se náhončím žárlivých, pletichy působících Židů. Jejich farizejská svatost a samozpravedlnost se mu protivila, nechtěl proto jejich obžalobu ani slyšet. Když se chtěl Pavel hájiti, naznačil mu Gallio, že to není vůbec třeba. EGW.

8. Jaký závazek učinil Pavel v Kenchrei? V.18-21.

Kenchrea byl nejvýchodnější přístav Korintu na zátocě Saronikus, vzdálený od středu města asi 12 km, obchodní středisko pro styk s přístavy asijskými.

9. Která místa Pavel navštívil cestou do Jerusalema? V.19-22.

Třetí cesta začíná.

10. Kde se Pavel zastavil na počátku své třetí misijní cesty? V.23.

Na počátku druhé i třetí misijní cesty jde Pavel po stopách své práce, vykonané na první misijní cestě, avšak vždy dále do nových oblastí.

11. Který schopný muž se mezitím objevil v Efesu?
Kdo mu zvěstoval celou pravdu? V.24-26.

O Apollonovi víme jen málo. (1.Kor.3,4-6.4, 6.7.) Byl zřejmě úspěšným pracovníkem pro Krista. Byl vedoucím skupiny alexandrijských křesťanů, kteří pilně studovali Písmo, ale nedostalo se jim dosud přijetí do církve. Není divod k domněnce, že by mezi Pavlem a Apollonem byly nějaké osobní třenice.

12. Co se praví o práci Apollonově v Korintu? V.27.28.

13. Co se dověděl Pavel o některých učednících v Efesu? Sk.19,1-3.7.

14. K jaké požehnané zkušenosti je Pavel přivedl?
V.4-7.

Když přijali křest Janův, nepochopili plně poslání Ježíšovo. Drželi se některých vážných bludů. Když se jim dostalo více světla, ochotně přijali Krista jako Vykupitele a s tímto pokrokem nastala změna v jejich povinnostech i v životě.

Ú k o l 7. - 17. srpna 1957.

Pavel tři léta v Efesu.

Zlatý verš: Ef.2,8.9.

Úvod: Efez bylo posvátné město starověku. Svou svatyní Dianinou bylo střediskem kouzelnictví, rájem rozkoše, neřestí a mysteriem Orientu. Nepřítel, s nímž se Pavel setkal v Efesu,

nebyla prázdna filosofie, jak tomu bylo v Korintu, nýbrž temná pověra. Uctívání Artemidy (Diany), která byla jakousi odrůdou fénické Astarty, bylo úzce spojeno s kouzelnictvím. Zázračná léčení boha Asklepiea, kouzelné nápoje a talismany, hvězdopravectví a věštění zaměstnávaly celý zástup kněží, kejklířů a mágů. Efez byl městem, kde theosofie, okultismus a černé umění měly mnoho přívrženců.

Nesmíme se domnívat, že apoštolé byli sto konati zázraky podle své vůle. Zvláštní nadpřirozená moc jim byla dána podle toho, jak toho vyžadoval čas a okolnosti. Tyto zázraky byly přizpůsobeny povaze hříchu, pověře a nevědomosti, s níž se setkali.

Ze synagogy do veřejné místnosti.

1. Jakou dobu pobyl Pavel v Efezu? Sk.19,8.10.22.

Pro pobyt Pavlův v Efezu jsou udána různá období:

- a) doba, kterou Pavel strávil se skupinou dvanácti, když tam přišel po prvé (Sk.19,1-5),
- b) tři měsíce v synagoze (Sk.19,8),
- c) dvě léta ve škole Tyrannově (V.10),
- d) "nějaký čas" v Malé Asii (V.22),
- e) pobyt v době, kdy nastal zmatek zlatníků (V.23-41).

Celkový pobyt nemůže být kratší než tři léta.

2. Kterou velikou pravdu zdůrazňoval apoštol ve svém kázání a jaký odpor vzbudila? Sk.19,8.9.

Království Boží bylo předmětem kázání Pavlova

spolu s "cestou Boží" k němu, kterou je druhý příchod.

3. Až kam bylo zvěstováno evangelium v Asii? V.10.

Efez byl hlavním městem římské provincie maloasijské, která zahrnovala důležitou a květající oblast v západní části nynějšího Turecka.

Vítězství nad kouzelníky a čaroději.

4. Jaké činy se daly rukama Pavlovými? V.11.12. (Srovnej Mar. 5,27.6,56. Sk.2,15.)

5. Jaké zneužití jména Ježíš se tam vyskytlo a co následovalo? Sk.19,13-17 a.

Zde byla nesporně potvrzena svatost Kristova jména a vyzdviženo nebezpečí, kterému se vystavuje každý, kdo jej vzývá bez víry v božské poslání Spasitelovo.

6. Jaké ovoce to přineslo v Efezu? V.17.18.

Vyznání hříchu je důležitým krokem v odpuštění hříchu. Pravé vyznání je vždy určité a zřetelné a záleží na tom, aby byly vyznány hříchy, jichž jsme se dopustili. EGW.

7. Co učinili nově věřící se svými knihami? Sk.19,19. 20.

Věci dosud ukryvané byly nyní vyjeveny. Přijetím křesťanství někteří bratři se cele nevzdali pohanské pověry. Vyskytovali se mezi nimi takoví, kteří se tím ještě obírali. Duchovní otřes, jakési probuzení, přivedilo veřejné vyznání hříchů a zavržení všech tajných praktik. Se všech stran vlekli tajné spisy a kouzelné

papyry, snáře a "Ephesia Grammata", něco jako "řetězové listy", odkudsi s nebe spadlé. Jiní přinesli kouzelné knihy a házeli je do ohně. Cena spálených knih byla odhadnuta na 50 000 stříbrných drachem.

8. Co plánoval Pavel o své budoucí cestě? V.21.22. (Srovnej Řim.15,24.28. Sk.23,11.27,24.)
9. Jak zasáhlo kázání evangelia pohanskou modloslužbu? V.26.27.

Nepokoj pro řemeslo.

10. Jaký protest vznesli někteří řemeslníci a proč? V.23-25.28.

I zde, podobně jako ve Filippi, přidružily se obchodní zájmy. Demetriova řeč byla obratným smíšením zistnosti a náboženského pudu, místního vlastenectví a pověry.

11. Co způsobila řeč zlatníková? V.29-34.
12. Jaká opatření byla učiněna pro uklidnění nepokoje? V.35-41.
13. Jak se Pavel rozloučil s věřícími, než nastoupil další cestu? Sk.20,1-5.

Pavlova práce v Efezu skončila. Byla to neustálá služba, mnohé soužení a hluboká úzkost. Vyučoval a varoval veřejně i soukromě se slzami i zkouškami. Židé neustále činili úklady a nezameškali ani jedné příležitosti, aby vyprovokovali citění lidu proti němu. Přitom nesl Pavel na svých bedrech těžké břemeno péče o všechny sbory. EGW.

Ú k o l 8. - 24. srpna 1957.

Pavlova cesta do Jerusalema.

Zlatý verš: Sk.20,32.

Úvod: Pavel se svými spolupracovníky rozloučil se s Filippis po svátcích nekvašených chlebů. Do Troady dopluli pro nepříznivý vítr teprve za pět dní. Jejich sedmidenní pobyt byl zakončen dramatickou příhodou. Byla to zřejmě sobota večer, tmavá část prvního dne týdne. Příštího dne Pavel volil jít pěšky asi 25 km, zatím co jeho přátelé odpluli lodí. Když došli Miletu, Pavel rychle vyslal posly do Efezu k starším, aby přišli k poslednímu setkání se svým apoštolem. V řeči na rozloučenou je varuje před hrozbám nbezpečím. Pak pokračoval v cestě do Cesareje, kde je zase Pavel varován.

Shromáždění v Troadě.

1. Ve kterou dobu opustil Pavel Filippi? Jak dlouho se zdržel v Troadě? Sk.20,6.
2. Ve který den a ve kterou dobu konal Pavel shromáždění na rozloučenou a "lámání chleba"? V.7.8.11.

Pavel kázal až do půlnoci a po půlnoci došlo k "lámání chleba". Pak kázal až do svítání do svého odchodu. I katoličtí vykladači shodně tvrdí, že jde o shromáždění, konané v sobotu večer, při čemž nesmíme zapomenat, že židovský první den začínal při západu slunka v sobotu.

Tato zpráva není proto nijakým oprávněním pro zachovávaní neděle ani příkladem pro konání bohoslužeb každého prvního dne v týdnu.

Pokračování v cestě.

3. Co se přihodilo při tomto celonočním shromáždění? Jak byl tento mladík přiveden k životu? V.9.12.

Mladík byl nalezen mrtvý. Mnozí se nahrnuli okolo něho s pláčem a křikem. Pavel sestoupil, vzal ho do své náruče a pronesl vážnou modlitbu, aby Bůh vrátil mrtvému život. Jeho modlitba byla vyslyšena. EGW.

4. Kdy opustil Pavel Troadu? Kam se potom odebral? V.11.13.

Pavel šel pěšky do Assosu, vzdáleného asi 25 km.

5. Do kterého města odvezla loď Pavla a jeho společníky? V.14.15.

Setkání se staršími Efezu.

6. Proč Pavel teď nenavštívil Efez? V.16.

7. Kdo přišel za Pavlem do Miletu? V.17.

Není známo, kolik starších sloužilo v Efezu. Má se zato, že jich bylo okolo dvanácti. Ochotně se vydali na cestu, aby slyšeli Pavlova napomenutí a povzbuzení na rozloučenou.

8. Co pravil Pavel o zkouškách a těžkostech, které zažil během svého pobytu v Efezu? V.18.19.
1.Kor.15,32.

Šelmami miní nepochybně rozrušené lidi, kteří ho chtěli zabít v divadle efezském. Vzpomíná na Artemidinu slavnost minulého roku, při níž došlo k velikým nepokojům.

9. Jaké účinné metody použil Pavel ve zvěstování evangelia? V.20.21.25.

Pavel, neúnavný evangelista, znal cenu práce od domu k domu. Ačkoli konal veřejná shromáždění pro davy, pracoval také s jednotlivými osobami, jako kdysi činil i jeho Pán. Jako věrný strážný varoval všechny, s nimiž se setkal, a byl "čist od krve všech lidí".

Povzbuzení na rozloučenou.

10. Jaký byl jeho poměr k soužení, které jej očekávalo? V.22-24. 21,10-14.
11. Jaké nebezpečí hrozilo církvi a co měli činit starší? Sk.20,28-31. Srovnej 2.Thes.2,7-15. 1.Tim.4,1-7.

Nebezpečí, před nímž Pavel varoval, již v církvi byla a brzy měla vyvrcholit v odpadnutí, trvajícím 1260 let, tak jasně vylíčené ve Zjevení Jana v 17. a 18. kapitole. Toto mateřské odpadnutí dalo život mnohým dcerám. Byly činěny pokusy o reformu včetně veliké reformace v 16. století. Hnutí, znázorněné ve Zj. J.14.kap., je posledním Božím úsilím vzbudit obnovení a reformu před druhým příchodem Kristovým. Jde o reformu netoliko bohoslužby, ale i životosprávy.

12. K jaké duchovní zkušenosti měli starší Efezu vésti lid? Sk.20,32.35.
13. S kým se Pavel potěšil, když se blížil k Jerusalemu? Sk.21,7-9-

Ú k o l 9. - 31. srpna 1957.

Pavlovo uvěznění.

Zlatý verš: Ef.2,14.

Úvod: Pavel byl opět a naposledy v Jerusalemě. Zde mu vedoucí mužové poradili, aby se očistil z podezření. Byla to osudná rada, i když byla dobře míněna. Rada byla by snad dobrá, kdyby byla přišla v jiné době, ne právě teď, kdy všechny vášně byly rozvířeny. Židé způsobili strašlivý pokřák. Když byl Pavlův život ohrožen, dal velící důstojník Pavla odvésti do Cesareje, která byla sídlem římského prokuratora Felixe.

Rozhovor s bratřimi.

1. Komu se Pavel představil v Jerusalemě? Sk.21,17. 18.
2. Co navrhli bratři Pavlovi a proč? V.19.25.

Židokřesťané, žijící v blízkosti chrámu, měli dosud obřady chrámové ve vážnosti a pokládali je za přednost Židů jako národa. Když viděli, že křesťanství opouští obřady a tradici judaismu, a uvědomili si, že zvláštní svatost, kterou byly tyto židovské zvyky obestřeny, ve světle nové víry ztrácí svůj význam, mnozí se hněvali na Pavla jako na toho, který velikou měrou způsobil tuto změnu. Ani všichni učedníci nebyli připraveni ochotně přijmouti rozhodnutí koncilu. Někteří horlili pro obřadní zákon a pohlíželi na Pavla s nelibostí, poněvadž se domnívali, že svými zásadami snižuje předpisy židovského zákona. EGW.

3. Jak postupoval Pavel při obřadném očišťování? V.26.
27 a.

Apoštol cítil, že kdyby mohl nějakým zákonitým přiznáním nebo ústupkem se své strany získati je pro pravdu, odstranil by velikou překážku úspěchu evangelia na jiných místech. Nebyl však Bohem zmocněn splniti kladený na něj požadavek. Tento ústupek nebyl ve shodě s jeho učením ani s ryzostí jeho charakteru. Jeho rádce nebyli neomylní. Ačkoli někteří z těchto mužů psali pod inspirací Ducha Božího, chybovali, jestliže nebyli pod jeho přímým vlivem. Písmo praví, že při jedné příležitosti Pavel zjevně odporoval Petrovi, poněvadž jednal obojetně.

Místo aby se dostavil žádoucí výsledek, toto úsilí o získání Židů krisi jen prohloubilo, uspíšilo předpověděné utrpení Pavlovo, od dělilo jej od jeho bratří v díle, oloupilo církev o její nejsilnější pilíř a způsobilo zármutek křesťanům ve všech zemích. EGW.

Výtržnost.

4. Co se stalo, když maloasijská Židá spatřili Pavla v chrámě? Sk.21,27-31.

S démonickou zuřivostí vrhli se proti němu, křičíce: "Izraelští, pomozte! Tohle je ten člověk, jenž všechny všude učí proti lidu, proti zákonu a tomuto místu!" Když lidé přispěchali na pomoc, vznesli další obvinění: "Teď si přivedl do svatyně Řeky a poskvrnil toto místo!"

Podle židovského zákona bylo znesvěcení chrámu osobou neobřezanou trestáno smrtí. Pavel byl předtím viděn ve městě v doprovodu Trofima

efežského, z čehož usuzovali, že ho uvedl do chrámu. To však Pavel neučinil, a ani sám Žid, nedopustil se svou návštěvou chrámu přestupku proti zákonu. Ačkoli obvinění bylo naprosto falešné, stačilo pobouřiti pamající předsudek. EGW.

5. Jak byl Pavel vychvácen? V.32-36.
6. Jak se apoštol legitimoval? V.39.
7. Jak se Pavel hájil a co vzrušilo Židy k dalšímu srocení? V.40,22,1-2.

Pavel ve své obhajobě líčil svou zkušenost při obrácení, jak je známa ze Sk. ap. 9.kap. Hovořil pravděpodobně jazykem aramejským, důležitou řečí v čeledi hebrejsko-syrských jazyků a obecně užívanou mezi palestinskými Židy po návratu ze zajetí babylonského.

8. Co poručil velitel praporu učiniti s Pavlem, když Židé nepřestávali křičeti? Sk.22,24.

Pavlova obrana.

9. Kterým výrokem se Pavel vyhnul mučení? Sk.22,25-29.

Toto Pavlovo prohlášení působilo divem. Četař běžel k veliteli, který se znovu zajatce táže, zda je skutečně římským občanem. Na lživé zneužití tohoto titulu byl trest smrti; proto nikdy nebylo tohoto titulu zneužito. Za rozhovoru zjistil, že Pavel byl římským občanem za daleko příznivějších okolností než vyslychající orgán. Klaudiovi nebylo volně. Římské právo totiž zakazovalo začíti vyšetřování mučením. Pavel byl odvázan a zbaven mučidel.

10. Kterou důležitou pravdu zdůraznil Pavel před radou a s jakým výsledkem? V.30.23,1-11.

Pavel v Cesareji.

11. Jaké úklady strojili Židé proti Pavlovi a kdo je vyjevil? Sk.23,12-22.

Zde je jediná zmínka o Pavlových příbuzných.

12. Kam byl Pavel přeložen pro zachování života? V.23-33.

13. Jaký příslib dal Felix po Pavlově příjezdu do Cesareje? V.33-35.

Felix byl římským prokurátorem neboli místodržitelem. Tento úřad vykonával od r. 52 do r. 60 po Kr. Jeho nástupcem byl Porcius Festus. Sk. 24,27. Jeden římský historik praví o Felixovi, že byl krutý a smyslný a že užíval královského práva způsobem otroka.

Ú k o l 10. - 7. září 1957.

Pavel před Felixem.

Zlatý verš: Sk.24,14.

Úvod: Než přišli židovští žalobcové do Cesareje, Pavel se hájil sám ukazuje, že evangelium, které zvěstuje, je v plné shodě se Starým Zákonem. Když byl Felix vystřídán nástupcem Porciem Festem, Pavel znovu svědčí, a když se zdálo, že by mohl býtí poslán k soudu zpět do Jerusalema,

odvolává se jako římský občan k císaři do Říma. Římský občan mohl vždy a všude žádati, aby byl souzen jen císařským soudem.

Obžaloba proti Pavlovi.

1. Z čeho obvinili Pavla členové Synedria? Sk.24,1. 5-9.

Žaloba se skládala z nedůstojných vytáček, překrucování a urážek, že:

- a) Pavel je veřejným škůdcem, morovou nákazou a strůjcem nepokojů v mezinárodním židovstvu, a proto vinen velezradou,
- b) prý je vůdcem sekty nazarejské, nemající zákonného oprávnění, a proto vinen přestupkem podle zákona Mojžíšova,
- c) pokusil se znesvětit chrám a tím přestoupil římský zákon. EGW.

2. Jak dokázal Pavel svou nevinu? V.10-13.

Pavlova obezřetná obhajoba.

3. Kterou autoritu uvádí Pavel pro své náboženství? Sk. 24,14.
4. V jaké naději, sdílené i některými žalobci, Pavel žil? V.15.
5. Pro který šlechetný účel Pavel přišel do Jerusalema? V.17.18.
6. Co tvrdil o své osobě a svém chování? V.16.

Svědění "neporušené" znamená více než pouhé vyhmnutí se hrubým hříchem a zločinům, které punčují hříšníka a zločince v očích světa. To znamená: spravedlnost v očích Nejvyššího, ve stálém obecnství s Bohem, v upřímnosti a bezúhonnosti srdce i života.

Pavel před Felixem.

7. Kdo nyní slyšel Pavlovo svědectví? Sk.24,24.

Drusilla byla mladší sestrou krále Heróda Agrippy II. čili dcerou krále Heróda Agrippy I. Felix ji odloučil pomocí židovského maga Šimona z Cypru jejím manželu králi Azizovi z Emesy. EGW.

8. O čem s nimi Pavel hovořil? V.25 a.

Pavlovi asi nebylo příjemné, že se měl objevit před touto úpadkovou společností k ukojení její zvědavosti. Toužil však po získání duší jejích členů; pokládal se za vyslance Kristova, který má lidi zapřísahat na místě Kristově, aby se dali spasit. (2.Kor.5,20.)

9. Jak se zachoval Felix? V.25.26.

Svědění ho obviňovalo. Před jeho očima se vynořovaly krvavé stíny jeho minulosti, oběti jeho zločinů, jeho chlípnost, jeho hrabivost. Felix se téměř již vzdával milosti Boží; nedošlo však k tomu. Lítost a pokání nejsou sladkou hrůzou, dramatickým vzrušením, nýbrž vážnou, tvrdou skutečností. A té on nebyl přístupem. Přerušil zasedání pod záminkou jakési nevolnosti nebo unavení a nudy, objednav si Pavla na "jiný, příhodnější čas". - Ten příhodnější

čas však nikdy nebyl. Kdykoli je někdo znepokojen Kristem a čeká na "příhodnější čas", až bude lépe naložen, je stále nepravděpodobnější, že ten čas přijde. Všechno odkladem zatvrzuje srdce. Nemá tvrdšího ledu než onen, který na povrchu trochu taje a opět mrzne, jakmile přejde slunce. A tak za zdánlivým náboženským zájmem číhala lakota.

10. Kdo vystřídal Felixe po dvou letech a co se stalo s Pavlem? V.27.

Pavel se odvolává k císaři.

11. Co odpověděl Festus Židům, kteří žádali usvědčení Pavla? Sk.25,1-5.

Pohanský Říman Festus byl čestnější a přístupnější vedení Ducha Božího než předpokládá, tvrdí a krutí Židé.

12. Kterými slovy Pavel znovu trvá na své nevině? Sk.25,8.10.11.

13. Jaké odvolání Pavel učinil a proč? V.10,a. 11 b.

Římský občan mohl vždy a všude žádati, aby byl souzen jen říšským soudem. Tento nejvyšší soudní dvůr požíval největší důvěry.

14. Co rozhodl Festus o Pavlovi? V.12.

Ú k e 1 11. - 14. září 1957.

Pavel před králem Agrippou.

Zlatý verš: Sk.26,19.

Úvod: Agrippa byl králem severní Palestiny, který přišel se svou sestrou Berenikou na zdvořilostní návštěvu. Festus vyprávěl svému hostu o proslulém vězni. Jakmile slyšel Agrippa jména Ježíš a Pavel, byl ihned zaujat. Pavel mu vypravuje o své zkušenosti i o božském původu prorockého slova ve Svatém Písmě, o křesťanství, které je ve shodě se zjevením Starého Zákona. Působí na krále, ale marně.

Královský rozhovor.

1. Kdo přišel na státní návštěvu k Festovi? Sk.25,19.

Král Herodas Agrippa II. byl posledním členem židovských králů Hasmoneovců neboli Makkabejských.

2. Jak vysvětlil Festus Pavlův případ? V.14-21.

3. Kdo byl přítomen, když se Pavel objevil před královskými návštěvníky? V.22.23.

Jaký rozdíl! Agrippa a Berenike neměli nic z oněch vlastností, které Bůh cení. Byli pře-
stupníky jeho zákona, zkaženého srdce i obcová-
ní. Bůh i andělé hleděli s ošklivostí na jejich
hřích. U světa však požívali přízeň pro své po-
stavení a svou moc. Starý vězeň, stoje připou-
tán řetězem k provázejícímu ho vojínu, nepůso-
bil svým oděvem a vzezřením nic, co by vzbuzo-
valo úctu u světa. Avšak tento muž, zdánlivě bez

přátel, bohatství nebo postavení, měl doprovod, který světáci nemohli vidět. Andělé nebesťi byli jeho společníky. Kdyby sláva jednoho z nich byla prozářila, veškerá pýcha a královská okázalost by byla vybledla. EGW.

4. Co očekával Festus od tohoto rozhovoru? V.24-27.

Pavlova obrana.

5. Jak začal Pavel svou obhajobu? Sk.26,4-5. Šrovněj Fil.3,3-5.

6. Na jakém pevném základu spočívala Pavlova duchovní naděje? Sk.26,6-7.

7. Jak upevnila zkušenost u Damašku Pavlovu víru v učení o vzkříšení? Sk.26,8.14.15.

Apoštol je věčný jako vždy. Nedbá na krále a místodržitele, na představitele vojenských i civilních úřadů, na zámožné a tituly. Rozvíjí před Agrippou duchovní dědictví a velký obsah pravých izraelských nadějí a ukazuje jejich vyplnění v Kristu. Jakmile padlo slovo zmrtvýchvstání, zdálo se, že král pochybovačně potřásl hlavou.

Z pronásledovatele svědek evangelia.

8. Které zkušenosti ze svého života Pavel uvádí? Sk.26,9-12.

9. Jak byla jeho pronásledovatelská činnost zastavena? V.12-15.

10. Čeho Pavel ihned uposlechl? V.19.

11. Kterými slovy shrnul Pavel evangelium před Agrippou? V.22.23.

Nikdo z těch, kdo ho slyšeli, nepochyboval o jeho upřímnosti. V návalu řeči byl náhle přerušen. Vypravované události byly pro Festa, jakož i pro ostatní neznámé. Všichni napjatě poslouchali Pavlovo vyprávění o podivuhodných zkušenostech, viděních a zjeveních, starodobých proroctvích a židovském proroku, který byl zavržen a ukřižován, který však z mrtvých vstal a vstoupil do nebe. On může dáti Židům odpuštění hříchů a osvitit jak Židy, tak i pohany. EGW.

Agrippovo rozhodnutí.

12. Čím byl Pavel přerušen a co odpověděl? Sk.26,24-27.

13. Jak dalece zasáhlo Pavlovo poselství Agrippu? V.28.

Hluboce zasažen Agrippa ztratil na okamžik se zřetelě své okolí a důstojnost svého postavení. Pod dojmem pravdy, kterou právě slyšel z úst pokorného vězně, stojícího před ním jako vyslanec Boží, nedobrovolně pronesl: "Téměř bys mne naklonil, abych byl křesťanem!" EGW.

14. Co přál Pavel králi? V.29.

15. Jakého názoru nabyl Agrippa o Pavlově případu? V.32.

Ačkoliv Agrippa byl Žid, nesdílel horlivou a slepou předpojatost farizeů. Nepřál si, aby

svoboda myšlení byla potlačena násilím. "Ten člověk", pravil, "mohl být propuštěn, kdyby se nebyl odvolal k císaři". Jelikož zde bylo odvolání k vyšší instanci, byl případ již mimo pravomoc Festovu nebo Agrippovu. Avšak za dva roky výsledkem událostí tohoto dne byl zachován život tak drahý pro dílo Boží. EGW.

Ú k o l 12. - 21. září 1957.

Cesta do Říma.

Zlatý verš: Žalm 46,1.

Úvod: Cesta Pavlova do Říma jako vězně je plna nebezpečí. Loď, bouří zmitaná den co den, konečně narazí na břeh ostrova Malty. Pavlova statečnost i jeho klid jsou příkladem pro všechny na lodi. Když pak po ztroskotání cestující i posádka musejí nastoupit cestu na břeh, Pavlova moudrá a nebem vnuknutá rada slouží všem k záchraně. Opět se ukázalo, jaké požehnání přináší jediný člověk ve spojení s Bohem. Z Malty dostává se Pavel do Říma, kde je držen jako vězeň za velmi mírných podmínek.

Plavba do Říma.

1. Kterým směrem se plavila loď, vezoucí Pavla do Říma? Sk.27,1-8.

Cesta začala dobře a již příštího dne zakotvili v Sidonu. Julius je Pavlovi příznivě nakloněn a je k němu skoro uctivý. Poznal Pavla během jeho věznění a pravděpodobně byl ve strážní

službě, když Pavel mluvil před Agrippou a vybranou společností v královské síni. Pavel si vysoce cenil tuto přízeň, neboť byl slabejšího zdraví a nedostatečně opatřen pro další cestu. Jeho krátký pobyt v Sidonu byl pro něho oasou uprostřed pouště. Potěšen a přebuzen nastupuje další plavbu. EGW.

2. Ve které roční době se plavili? V.9. Srovnej v.12.

Doba rovnodennosti přešla. Neměli již otálet s převezněním zajatců do Říma, aby se nemusilo cestou přezimovat.

3. Když odmítli Pavlovu radu, do jaké situace se loď dostala? V.10-20.

Účinky bouře.

4. O čem je Pavel mohl ujistit? Sk.27,21-26.

Při těchto slovech naděje ožila. Nová životní síla vlišla se do žil cestujících i posádky. Mnoho muselo býti vykonáno a vynaloženo mnoho úsilí, aby zabránili záhubě. EGW.

5. Jakým zbabělým kouskem se někteří chtěli zachrániti? V.27-32.

6. Oč Pavel usiloval? V.33-36.

7. Z čeho lze usuzovat na velikost lodi? V.37.

Obilní lodi, brázdící Středoziemní moře mezi Egyptem a Římem, byly velikých rozměrů, až o dvou tisících tun i více.

Přistání na Maltě.

8. Jak přistali a na kterém ostrově? Sk.27,38-41.
28,1.
9. Jaký zázrak zachránil Pavla, s jakým výsledkem?
Sk.28,2-6.

Pavel byl mezi nejčinnějšími ve sbírání roští. Zářem ohně rozdrážděná jedovatá zmija vyskočila ze suchého ohrastí a ovinula se mu kolem ruky. Okolostojící, vidouce, že jde o vězně, měli ho proto za vraha, jehož pronásleduje pomsta až na zem, když jí na moři unikl. Pavel klidně setřásl zmiji do ohně bez nejmenších následků. Znajíce jedovatost hada, čekali, že Pavel klesne mrtev. Když se však nic podobného nestalo, změnilo se smýšlení všech, podobně jako kdysi v Lystře. Teď ho měli za boha. Pavel touto zkušeností nabytí vlivu mezi ostrovanů a použil ho k tomu, aby těmto lidem přinesl pravdu evangelia. EGW.

10. Jakého přijetí se jim dostalo na tomto ostrově a skrze koho? V.7.

"Náčelník ostrova" byl pravděpodobně úřední název, neboť byl nalezen mezi nápisy na ostrově. Publíova úslužnost vůči cizincům ho přivedla do styku s mocí Boží.

Máme být zdvořilí, soucitní, chopení pro všechny, neboť takový charakter zjevil Ježíš Kristus, byv na zemi. Čím úže jsme spojení s Kristem, tím vlídnější a laskavější bude naše chování vůči jiným. EGW.

11. Jaký zázrak se stal v rodině Publíově a jaký to mělo výsledkem? V.8.9.

Pavel nepovažoval ulehčení, jichž se mu dostávalo, za samozřejmost, která mu patří pro jeho společenské postavení, nýbrž jako závazek, aby své síly využil pro druhé.

Odjezd do Říma.

12. Jak prokázali ostrované svou přízeň vůči Pavlovi a jeho společníkům? V.10.
13. Jak dlouho pobýli na ostrově a na jaké lodi pokračovali v cestě? V.11.

Mírná maltská zima přešla. Po třech měsících - někdy koncem února - přešel Julius se svými zatajci na palubu alexandrijské obilní lodi, která plula pod obrazem "dioskuri", Kastora a Polluxe, ochranných božstev antického mořeplavectví.

14. Kde se Pavel setkal s bratřími? V.12-14.

Záliv Puteoli (zátoka neapolská) byl hlavním překladištěm obilí v jižní Itálii pro velké obilní lodě alexandrijské. V tomto přístavu byli jak Židé, tak křesťané.

Několik křesťanů požádalo Pavla, aby s nimi pobyl sedm dní, čehož se jim dostalo laskavosti velitele. Jelikož italští křesťané znali Pavla podle jeho epištoly k Římanům, toužebně očekávali jeho návštěvu. EGW.

Ú k o l 13. - 28. září 1957.

Pavlova poslední léta.

Zlatý verš: 2.Tim.1,12.

Úvod: Pavel dosáhl Říma. Písmo svaté nám zachycuje dojmavé setkání a příjemné překvapení: Římský sbor poslal apoštolovi první uvítací pozdrav, který ho zastihl asi 40 km před Řimem. Ačkoli byl Pavel řetězem spojen se stráží, přece se těšil poměrné svobodě a dvě léta svého vězení využil ke kázání evangelia o království Židům i pohanům a k napsání některých epištol.

Pavel v Římě.

1. Co učinili římstí křesťané, když se dověděli, že Pavel se blíží? Sk.28,15.

Skupina křesťanů se vydala z Říma slavnou vojenskou silnicí Via Appia, která byla projektována v době censorství Claudia Appia r.312 př. Kristem. Na poslední poštovní stanici (U tří hospod) setkala se skupina bratří, aby pozdravila Pavla. Julius a celá karavana se asi velmi divila, vidouc ten slavnostní vítací výjev.

Pavlovo dlouho vřele chované přání navštívit Řím se nyní splnilo.

2. Jaké neobyčejné přízně se Pavlovi dostalo, když došel do Říma? V.16.

Úřední průvodní list Festův a dobrá ústní zpráva setníka Julia o jeho zajatci zněly tak příznivě, že velitel věznice upustil od uvržení Pavla do vězení a dovolil mu bydlet v najatém

domě. Ačkoli byl řetězem připeután ke stráží, směl podle libosti přijímat návštěvy a pracovat pro pokrok díla Kristova. EGW.

3. Který byl první významný Pavlův čin po příchodu do Říma? V.17-20.

Mnozí Židé, vyhnaní z Říma výnosem císaře Klaudia, vrátili se po jeho smrti a záhy tvořili silnou obec. I zde Pavel hledal nejdříve styk se svými krajany dříve, než je jeho nepřátelé zahrotili proti němu. Za tři dni po svém příchodu povolal vedoucí muže a vyličil jim, proč přichází do Říma jako vězeň.

Pavel pokládá za dobré ukázat Židům smířlivou tvář. Nemluví proto nic o svém utrpení, které mu způsobili Židé, o jejich spiknutí a vražedném úmyslu. Neusiloval získati jejich osobní náklonnost nebo soucit, nýbrž obhájit pravdu a zachovati čest evangelia. EGW.

Apoštol a Židé v Římě.

4. Jaký důvod uvádí Pavel pro své vězení v Římě? V.20.

Pavlovi velmi záleželo na tom, aby mohl vysvětliti, že nepřišel sem, aby žaloval na přání z Izraele, nechtěl, aby se mu vytykalo, že oloupil svůj lid o jeho mesiášské naděje.

Židé měli zásadu nedovolávat se pohanský úřadů proti svému lidu. Podobně smýšlel Pavel o křesťanech. (1.Kor.6,1.)

Proto onen neobyčejný spěch vysvětliti dům, že svým odvoláním nechce uvaliti žalobu proti svým krajanům.

5. Které dva hlavní body obsahuje odpověď Židů? V.21. 22.

To byla dokonalá diplomatická řeč. Tvářili se, jako by o tom všem byli nevěděli. Bylo jim však známo o "této sektě", že se jí všude odporuje. Jak mohli nic nevědět o křesťanství, když na trůně seděl Nero, obávaný jak od Židů, tak i od křesťanů!

6. Jak využil Pavel této příležitosti? V.23.24.

Jelikož měl před sebou jen Písma ználé muže, mohl rozvinouti své skvělé ovládání Písma a dokonalou znalost výkladu.

Když Pavel mluvil o tom, co znal, a svědčil o tom, co věděl o Ježíši z Nazareta, naději Izraele, tu upřímní hledači pravdy byli přesvědčeni. Jiní však tvrdošíjně odmítli jasné svědectví Písem, která jim podal člověk zvláště osvědčený Duchem sv. Nemohli vyvrátit jeho důkazy, odmítli však jeho závěry. EGW.

Pavel a pohanský svět.

7. Když mnozí nechtěli uvěřit, co praví Pavel naposled Židům? V.27.

Naposledy nabízel tu Pavel synagoze spásu skrze Krista. Je to poslední příklad v této knize, kdy Židé vzpurně odepřeli přijmouti Mesiáše. Jan, 1,11.

8. Co předpověděl Pavel o pohanech a o spasení? V.28.

9. Jaký důkaz máme, že Židé definitivně zavrhnli evangelium dříve, než se apoštolé obrátili k pohanům? Sk. 13,45. Srovnej Řím.11,11.

Evangelium věčné celému světu.

10. Čemu učil Ježíš o židovském zavržení evangelia a o jeho přijetí u pohanů? Mat.13, 14.15. 21,43.

U Mat.13 a v podobenství o království použil Ježíš stejného výroku Izaiášova jako Pavel v Římě. Též slova citoval Jan nevěřícím Židům. Jan 12,40. Mnoho let později Jan napsal: "I viděl jsem jiného anděla letícího po prostředku nebe, majícího evangelium věčné, aby je zvěstoval těm, kteří bydlí na zemi, a všelikému národu, i pokolení, i jazyku i lidu." Zj.14,6.

11. Jak dlouho byl Pavel v Římě tentokrát a čím vyplnil svůj čas? Sk.28,30.

V této době nezapomněl Pavel ani na sbory, které vznikly jeho prací v mnoha zemích. Uvědomuje si nebezpečí, která ohrožovala věřící, Pavel usiloval odpomoci jejich potřebám listy, obsahujícími výstrahy a praktická naučení. Z Říma posílal posvěcené pracovníky, kteří pracovali netoliko pro tyto sbory, ale i v oblastech, které Pavel nenavštívil. Tito pracovníci jako moudří pastýři upevňovali dílo tak slibně započaté. Pavel byl stále informován o nebezpečích sborů. Jsa s nimi v neustálém spojení, mohl pro ně úspěšně působiti. EGW.

Dopisy, které psal Pavel z Říma, jsou známy jako "vězeňské epištoly" a jejich totožnost jde najevo z těchto veršů: Fil.1,13. Kol.1,24. Ef.3,13. Filemonovi 1.

12. Čím prozrazují poslední slova Skutků apoštolských stetečného ducha Pavlova? Sk.28,31.

13. Kterou dojímavou historií obrácení z oné doby Pavel zaznamenává? Filemon 1,10.

Mezi těmi, kteří odevzdali své srdce Bohu skrze práci Pavlova v Římě, byl Onesimus, pohanský otrok, který poškodil svého pána Filemona, křesťana v Kolosách, a uprchl do Říma. Pavel se snažil svou vlídností zmírnit chudobu a tíseň ubohého uprchlíka a vnést světlo pravdy do jeho zatemnělé mysli.

Pavel shledával při něm vlastnosti, které mohou být užitečné v misijní práci. Radil mu proto, aby se bez odkladu vrátil k Filemonovi, žádal ho o odpuštění a plánoval pro budoucnost. Sám se dobrovolně nabízí uhradit dluh způsobený Onesimem, aby vinník byl ušetřen hanby z potrestání. Proto mu píše: "Poškodil-li tě nebo je-li ti něco dlužen, připiš to na můj účet. Já Pavel píši vlastní rukou, já ti zaplatím". Jak přiléhavé znázornění lásky Kristovy kekaajícímu hříšníkovi! EGV.

14. Co víme o Pavlově jistotě na sklonku jeho života?
2.Tim.1,12.4,6-8. *

Po dvouletém věznění byl Pavel souzen Neronem a osvobozen jako nevinný. Znovu svobodně navštěvoval sbory. Za nějaký čas byl znovu uvězněn a ve druhém procesu před Neronem odsouzen k smrti stětím.

Apoštol hleděl do budoucnosti nikoli s nejistotou nebo hrůzou, nýbrž s radostnou nadějí a toužebným očekáváním. Stojí na místě poprávném, nevidí meč katův ani zem, která má brzy přijmouti jeho krev, nýbrž hledí klidnou modrou oblohou onoho letního dne k trůnu Věčnosti.

Od chvíle, kdy Pavel-kmet prolil svou krev jako svědek pro slovo Boží a svědectví Ježíše Krista, uplynulo téměř dvacet století. Žádná věrná ruka nezaznamenala pro budoucí generace poslední scény

ze života tohoto svatého muže. Avšak inspirace nám zachovala jeho svědectví ve smrti. Jako zvuk trouby zněl jeho hlas všemi věky, dodává je jeho odvahy tisícům svědkům Kristovým a probouzeje v tisících žalem skličných srdcích ozvěnu jeho vítězné radosti: "Nebo já jsem hotov, abych obětován byl, doba mého odchodu je tu. Boj výborný bojoval jsem, běh jsem dokončil, víru jsem zachoval. Již zatím odložena jest mi koruna spravedlnosti, kterouž dá mi v onen den Pán, ten spravedlivý soudce, a netoliko mně, ale i všechněm těm, kteříž milují to slavné příští jeho." EGW